

Každý rok nové logo? Nezmysel

[Pravda](#) | 6.10.2015 | Rubrika: Seriál denníka Pravda | Strana: 33 | autor: [Jena Opoldusová](#) |
Téma: BIBIANA

Seriál Pravdy s názvom Ako sa robí... postupne nazerá do zákulisia umenia a kultúry. V dnešnej časti si priblížime, ako sa robí logo.

"Značka je nepresné a troška ponížujúce označenie. Logotyp je vznešenejšie, vážnejšie, dôležitejšie," usmieva sa Miroslav Cipár. "Značky sú výrobné, dopravné, informačné alebo napríklad textilné - čo nesmiete spraviť, aby sa vám to nezrazilo. Ale logotyp presnejšie vyjadruje jadro, pôvodnú myšlienku, okolo ktorej sa všetko odohráva," pokračuje vo vysvetľovaní ilustrátor, grafik, maliar, sochár a grafický dizajnér.

Vytvoril ich viac ako tristo šesťdesiat. Mnohé z nich sú na výstave Univerzálny tvorca Miroslav Cipár v novootvorenom Slovenskom múzeu dizajnu v Bratislave. Napríklad logo Slovenskej národnej galérie, Galérie mesta Bratislavy, vydavateľstva Mladé letá, **Medzinárodného domu umenia pre deti Bibiana**, Divadla Aréna, Slovenskej technickej univerzity, dobrovoľníckeho centra Srdce na dlani...

Kurátor výstavy Ľubomír Longauer všetky jeho vystavené logá označil termínom "značka", ktorý sa tvorcovi ani troška nepáči. Nielen uliciam hlavného mesta v súčasnosti dominuje logo medzinárodnej súťažnej prehliadky **Bienále ilustrácií Bratislava**. Bolo prvé, ktoré vytvoril. Azda aj preto si okolnosti jeho vzniku dodnes živo pamätá.

"Pracovníci vydavateľstva Mladé letá, Ústredia knižnej kultúry aj my študenti Vysokej školy výtvarných umení sme sedeli v Daxe. Dušan Roll povedal, že skratka by mala byť rovnaká vo všetkých jazykoch. A mali by v nej byť slová **bienále, ilustrácie** a Bratislava. Nevieť už presne či na papier, alebo na mramor kaviarenskeho stolíka som napísal písmená **BIB**, ale to sa mi neľúbilo. Hovorím - druhé B otočíme opačne - a bolo. Potom sa mi neľúbilo veľké I, posunul som ho teda dole, spravil nad to bodku a zrazu logo žilo, ako keby malo oko. Nevieť, odkiaľ sa brala moja odvaha. Pozerali sa na to a povedali: Áno, je to dobré," spomína Miroslav Cipár.

Čas je skúšobný kameň

Jesennej Bratislave už niekoľko desaťročí dominuje aj ďalšie logo najvšestrannejšieho slovenského výtvarníka - Bratislavských hudobných slávností. K najväčšiemu sviatku vážnej hudby na Slovensku, ktorý tento rok píše 51. kapitolu svojej existencie, však nepatrilo vždy. "Na logo BHS bola v prvej polovici sedemdesiatych rokov vypísaná veľká súťaž, ktorú som vyhral. Veľmi ma pobavilo, keď niekto z festivalového výboru vtedy vyjadril názor, že každý rok bude nové logo," pridáva ďalšiu spomienku.

"Nápad neprešiel, pretože po prvé by bolo veľmi nákladné robiť logo znova a znova - vždy by sa museli na to dať peniaze. Ale hlavnou prekážkou by bola dezorientácia, pretože logo je len vtedy zaujímavé, keď sa opakuje. Keď má tradíciu, rytmus, vtedy máte pocit, že funguje," pokračuje.

Vtedy vznikla aj tradícia umeleckého plagátu medzinárodného festivalu interpretačného umenia, teda spojenie Cipárovho loga a výtvarného diela, ktoré sa však každý rok mení.

Má aj iné skúsenosti. "Dostali sa ku mne aj správy, že takmer každý nový riaditeľ Slovenskej národnej galérie - a tých bolo požehnané - chcel pre svoju inštitúciu nové logo. Potom zistil, že by to bolo nepraktické, pretože mnoho materiálov už symbol galérie má. Navyše by to ľudí plietlo.

Čas a tradícia sú najlepšie skúšobný kameň kvality," hovorí Miroslav Cipár.

Smoking pre Washington a čučoriedku

Výber logotypov vystavoval aj na slovenskom veľvyslanectve vo Washingtone. "Na vernisáži som sa stretol aj so Zbygniewom Brzezinským. Zoznámil som s ním už v Bratislave, kde mal prednášku pre podnikateľov. Nezabrala, pretože sa konala práve v čase priameho televízneho prenosu finálového zápasu majstrovstiev sveta v hokeji, v ktorom dal Bondra rozhodujúci gól. Na otvorení som sa mu pripomenul: Už sme sa zoznámili v Bratislave, keď ste mali prednášku v Bratislave. A on na to: Vtedy, keď sme vyhrali nad Rusmi! On povedal: My!" smeje sa Miroslav Cipár.

Kvôli "paráde" na veľvyslanectve mu musela žena kúpiť predpísaný smoking a motýlika. Stretol sa tam aj s Američankou, ktorej manžel bol Čech. Výstava ju zaujala, navrhla teda autorovi, že by ju mohla posunúť aj do iných miest Spojených štátov. "Raz som niekomu rozprával, že výstava Logotypy išla aj do Commonwealth Clubu v San Franciscu. Vedľa sedel Peter Lipa a zhíkol: Kam? Veď to je Parnas!" pokračuje v spomínaní.

Smoking, ktorý na viac ako desaťročie skončil v skrini, musel nedávno znovu oprášiť. "Na Bratislavskom bále som začiatkom februára dostal Satinského Bratislavskú čučoriedku. Pozrel som sa pred bálom do skrine, či ho mole nezožrali, ale vydržal," vtipkuje výtvarník, ktorý tento rok oslávil osemdesiatku.

Logo? Matematika, hudba a poézia

Priestorovú predstavivosť považuje pri tvorbe loga za jednu z najdôležitejších vecí. Hoci sa zdá plošné, musí ho vymyslieť tak, aby sa dalo použiť aj v priestore. Z nejedného robil neskôr medaily alebo ceny.

"Dobré logo je výsledkom dlhého uvažovania, skúšania, kombinovania, kreslenia, treba preskúmať všetky možnosti. Musí byť, osobnosťou, mať tvár, byť sympatické, vľúdne, obsažné a jasné. Dobrý logotyp je matematika, hudba a poézia," tvrdí.

Pomohlo mu, že na gymnáziu sa učil deskriptívnu geometriu, matematiku, fyziku, podľa jeho slov "všetky inžinierske vedy". A popritom kreslil. "Ako výtvarník sa musím zdisciplinovať a urobiť logo tak, aby nič nezvyšovalo ani nič nechýbalo. Vzniká voľne, ale definované je matematicky.

Najdôležitejšie je potom overovanie, či všetko funguje," zdôrazňuje. Na výstave v Slovenskom múzeu dizajnu v Bratislave vidno aj postup, ako prenáša logo od prvotného nápadu - kresby - cez "hľadanie" na štvorčekovom papieri až po výsledný tvar.

"Nedávno mi jeden grafik povedal: Zvláštne, tvoje logá stále fungujú a koľko iných zaniklo," cituje slová, ktoré ho potešili. Jeho logo Slovenského rozhlasu je však už minulosťou. "Nedávno som si všimol na Českej televízii šot propagujúci Rádio Wave. Naskočí tam R, ktoré sa vodorovne hýbe. Pritom si vždy spomeniem, že pre Slovenský rozhlas som urobil R, ako ide do éteru, a spojil ho s pyramídou. Je mi ľúto, že už neexistuje, ale to sú už veci mimo mňa," priznáva.

Okrem veľkej výstavy v Slovenskom múzeu dizajnu, ktorá prezentuje výber z jeho logotypov, ilustrácií a grafického dizajnu, predstavuje jeho tvorbu aj hravá expozícia v **bratislavskej Bibiane** pod názvom Moja krajina je moja fantázia. Vychádza z jeho ilustrácií, ktorými dotváral knihy pre deti. Jeho obrázky však mení raz na kolotoč, inokedy na hojdačku či hojdacieho koníka, dokonca aj na štadión v rybej konzerve a bábkové divadlo.

Je maliar? Sochár? Ilustrátor? Grafický dizajnér? Kunsthistorikom robí starosti, kam ho zaradiť.

"Majú puzzle, do ktorého ma nevedia napasovať. Azda najvýstižnejšie slovo je - prevetľovanie," dodáva Miroslav Cipár.

" Nedávno mi jeden grafik povedal: Zvláštne, tvoje logá stále fungujú a koľko iných zaniklo.